

Anul LII.

N-rul 18

Arad. 29 Aprilie 1928

No. 2511—1618.

GRIGORIE,

din mila lui Dumnezeu episcop al eparhiei române a Aradului, Ienopolei și Hălmagiului, precum și a părților anexate din Banatul-Timișan.

Iubitului cler și popor și iubiților deputați ai Adunării noastre eparhiale, dar și milă dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierască:

Pe temeiul art. 9 din lege și art 132 și 134 din statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, convocăm Adunarea eparhială a Aradului în sesiune ordinară pe ziua de Duminică 13 Mai a. c. la orele 9 dimineața, când se va oficia cuvenita slujbă religioasă în Catedrala Episcopie și apoi va avea loc deschiderea adunării în sala festivă a Academiei Teologice.

Ceeace se aduce la cunoștința tuturor P. T. deputați spre știre și orientare.

Arad, la 24 Aprilie 1928.

Al tuturor binevoitor

† Grigorie
Episcopul Aradului

NOTĂ: Indatorați prin concluzul Nr. 44 al Adunării eparhiale din 1901, aducem la cunoștința Domnilor deputați că nici un concediu nu se acordă fără de cuvenita motivare, urmând a se proceda în caz contrar întru toate conform ultimei dispozițiuni din § 59 al Regulamentului afacerilor interne.

Importanța disciplinei clericului. *)

de Prof. Dr. Nicolae Popovici.

Disciplina clericului a avut în Biserica creștină totdeauna importanță capitală, fiindcă de această disciplină depinde în mare parte realizarea scopului Bisericii în diferitele ei părți constitutive. Chestiunea disciplinei clericului nu este un lucru, care s'ar pune la ordinea zilei în timpurile noastre întâia dată, ci este tot așa de veche ca însăși Biserica creștină.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos le zice apostolilor săi, celor dintâi clerici: *Voi sunteți sarea pământului; iar dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? Intru nimic nu mai este de treabă, fără numai a se arunca afară și a se călca de oameni*. (Mat. 5, 13). Iar sf. ap. Pavel cere dela clerici să fie: *„fără de prihană, al unei femei bărbat, treaz, întreg la minte, cucernic, iubitor de străini, învățător, nebețiv, negrabnic a bate, neagonisitor de dobândă urâtă, ci blând, nesfădnic, neiuibitor de argint*. (I. Tim. 3, 2-4). Tot așa și multe alte locuri din Sf. Scriptură, precum și canoanele date de către diferite autorități bisericesti și recunoscute de general obligatoare din partea Bisericii întregi, reglementează până la cele mai mici amănunte conduita clericului.

Afară de aceste norme disciplinare, cari au putere obligatoare în toate Bisericile ortodoxe, găsim în fiecare Biserică particulară și regulamente speciale pentru chestiunile disciplinare ale clericului. Astfel pentru Biserica noastră Sf. Sinod a dat în sesiunea sa din Iunie 1926: *„Regulamentul de procedură al instanțelor disciplinare și judecătorești al Bisericii ortodoxe române*.”

Vedem prin urmare că Biserica a dat totdeauna și dă și astăzi cea mai mare atențiune chestiunii disciplinei clericului. Și dacă facem o comparație cât de sumară între normele de disciplină a clericului și cele privitoare la mireni, constatăm numai decât că disciplina clericului a fost totdeauna cu mult mai riguroasă decât cea a mirenilor. Nu numai că clericii se pedepesc mai aspru decât mireni în cazurile de violare a aceluiași norme disciplinare dar clericii sunt obligați a se abține și dela cele mai neînsemnate abateri morale și dela unele îndeletniciri, cari pentru mireni nici nu sunt considerate de abateri disciplinare. Așa de ex. li sunt interzise: advocatura, medicina, comer-

*) Din problemele puse de P. Sf. Episcop Grigorie prin circulara No. 6085—1928.

țul, vânătoria și în general ocuparea de afaceri lumești incompatibile cu slujba duhovnicească și prin cari clericii s'ar putea sustrage dela îndeplinirea oficiului de pastorație.

De ce această severitate mai mare când este vorba de clerici? Oricine s'a ocupat cât de puțin de rolul și misiunea actuală a clericului, trebuie să recunoască că împrejurările de astăzi cer ca preoții de toate pozițiile, chiar și cei din cele mai neînsemnate parohii, să fie persoane distinse și modele de virtute, căci altcum activitatea lor pastorală nu poate produce nici un rezultat. Chiar și dela preotul din ultimul sat, pe lângă cunoașterea temeinică a tot ceea ce ține de slujba sa, deci pe lângă știință, se cer și multe virtuți distinse ca: viața neprihănită înfrânare, dreptate, caritate, evlavie adevărată și viață muncitoare. Fără aceste virtuți preotul nu poate avea autoritatea, pe care o pretinde poziția sa din organismul bisericesc și activitatea sa din parohie nu se poate numi pastorație.

Totuși de multe ori se aud păreri, susținute nu numai în cercurile mirenești, ci chiar de către unii preoți, că astăzi nu mai este posibilă observarea prescripțiilor ultrariguroase ale disciplinei bisericesti, așa cum sunt fixate în Sf. Scriptură, în Sf. Tradiție și în sf. canoane și că observarea lor nici nu ar fi de vreun folos deosebit. Și se argumentează în prima linie cu deosebirea între viața socială de astăzi și cea din vremurile când s'au dat normele disciplinare canonice. Astăzi, se zice, altul este spiritul timpului, evoluția istorică de atâtea secole a creat alte exigențe mai avansate, pentru viața ori cărui om cult, deci și pentru cea a preotului. În ziua de astăzi, se zice, preotul nu se mai poate sustrage dela multe lucruri interzise de canoane, fără să nu fie timbrat de retrograd și de om, care nu știe să stea la înălțimea timpului. Dimpotrivă se cere și dela preot acomodarea la obiceiurile și moravurile moderne, fără care acomodare ar fi imposibilă o influință binefăcătoare asupra societății de astăzi.

La obiecțiunile acestea, cari la aparență, se pare că ar conține și ceva adevăr, răspund prin o întrebare. Oare în timpurile primare ale creștinismului, atunci când propaganda creștină a dat rezultate mai multe ca oricând altădată, atunci când creștinismul s'a răspândit cu iuteala fulgerului în toată lumea cunoscută, atunci când creștinismul a prefăcut din temelii viața morală a omenirii, oare clerul acelor vremuri a obținut aceste rezultate minunate prin vreo acomodare la spiritul timpului de atunci?

Era oare disciplina bisericească de atunci în consonanță cu moravurile timpului, ori tocmai dimpotrivă. Sângele vărsat de sute de mii de mărturisitori și martiri sunt tocmai o dovadă de marele contrast dintre morala timpului și cea nouă introdusă prin creștinism.

Dar chiar și pentru timpurile vechi unii dintre sfinții Părinți, îndată ce s'a încercat introducerea unor moravuri mai laxe, se plâng nu de severitatea normelor disciplinare, ci de slăbiciunea clerului. Sf. Atanasie cel Mare, în prima jumătate a secolului al IV-lea zice că odinioară vasele Bisericii erau de lemn, iar peoții de aur, acum însă vasele Bisericii sunt de aur, dar în schimb foarte mulți preoți de lemn (Vezi Ist. bis. de E. Popovici, vol 2, pag. 262).

Prin urmare nu normele disciplinare sunt prea severe, ci noi clericul de astăzi ne-am cam înstrăinat de înțelegerea adevărată a importanței disciplinei bisericești și nici nu facem eforturi prea mari pentru introducerea ei în viața noastră de toate zilele, ci cel mult o a-șișăm la zile mari. Iar mulți dintre noi, dacă și nu susțin exores, totuși prin viața lor zilnică dovedesc că au acceptat teza de acomodare la moravurile moderne în opoziție cu îndemnul sf. ap. Pavel de a fi: „fără de prhandă și fără de răutate, fii ai lui Dumnezeu, neîntinați, în mijlocul neamului celui îndărătnic și răsvrătit, între cari să străluciți ca niște luminători în lume” (Filip. 2, 15).

Nu-și dau seama de împrejurarea că, dacă pentru mireni putem admite o disciplină blândă, pentru preoți acest lucru este o imposibilitate în urma poziției, pe care dânsii o dețin în organismul bisericesc, precum și în urma *drepturilor speciale și a privilegiilor*, de cari se bucură în Biserică spre deosebire de laici. Căci dacă preotul are drepturi mai multe și mai mari decât mirenil, mintea sănătoasă spune că și pedepsele, cari se aplică preotului pentru violarea legilor, trebuie să fie mai grele. Aceasta chiar și numai din motivul că abaterile preotului, ca ale unei persoane, care trebuie să servească ca model de moralitate, nu poartă numai pecetea vinei proprii, ci produce și mare sminteală între păstorii săi, deci lui i-se impută imoralitatea nu numai personal, ci se face vinovat și pentru influența pildei rele asupra altor suflete.

Dar cred că îndemnul cel mai puternic pentru stricta observare a normelor disciplinare preotești ni-l dă meditația asupra adevărurilor următoare, cari, în loc să fie aprofundate, se trec foarte ușor cu vederea. Ce este Biserica?

Este *corpul mistic al lui Iisus Hristos*, capul nevăzut fiind El, Dumnezeu-omul, iar membrii corpului sunt toți creștini. „*El este capul trupului Bisericii* (Col. 1, 18) și „*suntem membre ale corpului său, din carnea lui și din oasele Lui... taina aceasta mare este, iar eu zic cu privire la Hristos și la Biserică*” (Ef. 5, 30-32). Și preoții formează o categorie distinsă între membrii trupului lui Hristos, căci membrii Bisericii nu sunt egali între oaltă, deoarece „*El însuși a dat pe unii ca să fie apostoli, pe alții prooroci, pe alții evangheliști, pe alții păstori și învățători... pentru clădirea corpului lui Hristos*” (Ef. 4, 11-12). Preoții sunt membrele nobile ale corpului lui Hristos, prin cari se revarsă și asupra celorlalte darurile supranaturale, cu ajutorul cărora omul se înalță la situația sublimă de fiu al lui Dumnezeu. În urma acestui rol deosebit de membre ale corpului lui Hristos, preoții trebuie să tindă neconținut de a atinge perfecțiunea caracterizat de sf. ap. Pavel prin cuvintele: „*Eu trădesc, dar nu cu mai mult, ci Hristos trădește întru mine. Și viața mea de acum, în trup, o trădesc prin credința în Fiul lui Dumnezeu, celce m-a iubit și s'a dat pe sine pentru mine*” (Gal. 2, 20).

Este profund nedemn de numele de preot și vrednic de toate pedepsele până la caterisire, celce prin actele vieții sale de toate zilele dovedește că nu simte trebuința de a se face tot mai perfect, dar mai ales celce nu este conștient de rolul său de mijlocitor între Dumnezeu și ceilalți oameni, pentru a căror mântuire este responsabil atât înaintea lui Dumnezeu, cât și în fața autorităților sale bisericești.

P. S. Sa Episcopul nostru fortifică sufletele la frontiera Patriei.

Dimineața la oarele 7 urcăm 3 automobile. Este Dumineca Tomei. P. S. Sa neobositul nostru Episcop Grigorie, face drumul apostolatul către cea mai frumoasă comună din România Mare către Nădlac. În acest drum ce are două scopuri: evanghelizarea sufletelor și cimentarea duhului național aci la frontiera ungară, P. S. Sa părintele Episcop este însoțit de părinții: Dr. Gh. Ciuhandu consilier, M. Păcățian consilier, T. Vațianu protopopul tractului Arad, Dr. Gh. Popovici profesor la Acad. teologică, diaconii V. Guleș I. Raica și redactorul acestui organ.

Într'un automobil suntem însoțiți de persoane ce, au legături familiare în Nădlac. Aceștia sunt: deputații sinodali A. Vlad, Dr. I. Borneas, judecătorul de ocol, Dr. Mager și conducătorul institutului Fonclera din Arad, N. Ganea.

Drumul s'așterne înaintea noastră prăfos și deranjat. El așteaptă ca statul român înstăpănit pe vecie pe aceste mândre plaiuri, să-l aducă în condiții mai suficiente pentru comunicație,

Trecem pe lângă case bineîngrijite, împrejmuite cu grădini frumoase și atrăgătoare, căci pe distanța dintre Arad—Nădlac, hotarul comunelor este presărat cu gospodării, așa numite pe aici sălașuri. La oarele 8 ne lasă în cale frunțașă comună Pecica, cu țărani români harnici și conștii de rostul lor pe aceste meleaguri. La 9 oare ne apropiem de Nădlac. Turlele ce lucesc în bătaia soarelui dela cele 7 biserici, ne spun că ne apropiem de un orașel, care trăește în condițiile cele mai bune. Nădlacul este la 2 kilometri de frontiera ungară, pe malul Murășului nostru. Pe valurile line ale acestei ape, Nădlăcanii noștri și-au trimis suspnul și nădejdlile departe la frații lor, veacuri de-a rândul. Și acum iată că sentinela română și-a impins granițele până aci și și-a înfipt piciorul la marginea Nădlacului, sfidând pe cei hrăniți de strădanile rothermeriene.

Intrăm în comună precedați de 100 călăreți, feciorii voinici. Fanfara Nădlăcanilor întonează marșuri românești.

P. S. Sa este binecuvântat de primarul comunei Nicolae Drăgan, însoțit de domnii: Ioan Mercea prim-notar; notarii Iosif Roxin Ioan Antal și un public numeros în mai multe trăsuri.

Părintele Episcop și suita Sa descinde la casa părintelui Nicolae Mărgineanu, unde l se fac orații pline de dragoste. La oarele 9^{1/2} înaltul prelat este condus în procesiune la sf. biserică. Străzile sunt înțesate de lumne. O mare mulțime de străini grăbește să vază pe „vlădica cel frumos și cu grai de apostol”. În ușa bisericei părintele Mărginean întâmpină pe P. S. Sa prin următoarele cuvinte frumoase.

Prea Sfințite Dle Episcop!

Pogorârea P. S. Voastre în mijlocul poporului îmi aduce aminte de lucrarea marelui Apostol Pavel de a propovădui evanghelia și întării Biserica lui Histos. Preabunul Dzeu în Sfaturile Sale cele mai înalte așa a binevoit a rândui ca pe tronul episcopesc al Diecezei dela marginea de Vest a scumpei noastre Patrii, în timpul oportun să urmați P. S. Voastră, urmaș adevărat al Apostolului Pavel.

Munca ce ați depus-o, în scurta vreme de arhipăstorie întru luminarea noastră — atât a păstorilor smeriți, cât și a poporului incredințat nouă spre păstorie — prin scrierile de înaltă valoare literară prin conținutul lor instructiv și convingător, apoi *lupta* dată pentru triumful ortodoxiei pe aceeaș cale, cu *răvna* de a coborî cât mai des la sate ne întărește tot mai multe în nădejdea că vor produce roadele dorite ale mântuirii.

Aceste motive formează temelia nu numai a bucuriei, ci și a mândriei ce simțim noi, supușii fii sufltești ai P. S. Voastre, aici la granița de Vest, că Vă putem primi și vedea în mijlocul nostru. Și precum Apostolul Toma a exclamat de bucurie — văzând pe Dl la 8 zile după înviere — Dl Meu și Dzeul meu”, așa și noi vă zicem, ca poporul din Ierusalim cu 8 zile înainte de înviere „Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Dlui.

Pentru părinteasca îngrijire de carea ne împărtășiți, cuvine-se să Vă mulțumim, Mulțumirea noastră ar fi deplină numai dacă am îndeplini sfaturile și îndrumările ce ne dați. Deaceea iarăși recurgem la bunătatea P. S. Voastre cu umilință ca intrând în Casa lui Dzeu, sfințită de fericirii înaintași ai P. T. Voastre să înălțați rugăciuni către milostivul Dzeu, să ne învrednicească a săvârși fapte vrednice de împărăția cea cerească

Intru mulți ani Stăpâne!

Biserica din Nădlac este vastă și de-o frumseță uimitoare. Străinul ce intră în acest sfânt locaș, rămâne increment în fața icoanelor ce ne arată scene tragice din patimile Domnului.

Arunc o privire asupra publicului mult, care se prezintă așa de bine și care denotă multă inteligență. Mi se spune că Nădlăcanii sunt foarte bogați, și oameni cu carte însă nu jertesc pentru biserică. Cu toate aceste, grație conducerii bune și mult tact a părintelui Nic. Chicin, care este un distins preot al eparhiei noastre, biserică din Nădlac dispune de avere frumoasă. Dovadă palatul cultural făcut de biserică sub conducerea acestor 2 preoți vrednici și școlile cari toate zidite din averea bisericei, pot face concurență ori căror edificii din orașe.

Sf. Liturgie este pontificată în mod evlavios și cu mult fast de P. S. Sa părintele episcop secondat de preoții din suită, de preoții locului și de cei 2 diaconi.

Sf. slujbă decurge lin și evlavios, ecteniile și ecfonisele rostite cu voce dulce de P. S. Sa și cei doi diaconi, se armonizează de minune cu cântările de strane executate frumos și cu voce drăguță, de directorul școlii primare Gh. Precupaș și studentul în teologie și învățător confesional Gh. Popa, La strane observ crema intelectualității din Nădlac: Aurel Petrovici notar public, Dr. R. Csicin avocat în Arad, colonelul Vlad, adv. Dr. I. Borneas, Aurel Sterca Șuluț director de bancă, Dr. A. Mager jud. de ocol, Dr. I. Popovici, Dr. N. Micula. advocați, preoții slovaci Buia și Kmety, preotul sârbesc Stolanovici medicul Dr. Opriș și încă alți mulți intelectuali precum și multe dame și d-șoare.

La priceasnă părintele N. Chicin s'a postat înaintea sf. altar și a făcut P. S. Sale următorul raport despre parohia Nădlac;

Preasfințite Domnule Episcop Preagrațioase Părinte,

Atât noi păstorii sufltești, cât și întreg poporul ortodox român din această comună bisericească în ziua de azi, care pentru noi este o zi de sărbătoare, simțim o nobilă mândrie și dulce mângâiere, că ați binevoit a distinge Biserica noastră cu înalta și multășteptata vizitație canonică. Precum oare când Zaheu mai marele vameșilor cu nespuse bucurie și supunere a primit în casa sa pe Dl nostru Isus Cristos, tot asemenea și noi toți cu nemărginită bucurie Vă primim în mijlocul Bisericei celei vii a lui Cristos, ca și pe adevăratul, de Dzeu alesul și neobositul Apostol și Părinte, ca să sămănați în sufltele și inimile noastre cuvântul evangheliei lui Cristos, ca să ne aflăm mângâiere sufltească iar sfaturile înțelepte, ce

veți binevoii a ni le întinde, să ne servească ca călăuză adevărată în calca vieții noastre pentru aflarea mântuirii și a păcii. Această pace această mântuire a adus-o dl nostru Isus Cristos la nașterea sa, aceasta pace și mântuire o vestește Apostolilor după învierea sa și prin ei lumii, precum ne spune evanghelia Duminicii de azi, zicându-le: Pace vouă, iar în alt loc: pacea mea o las vouă, care pace formează fundamentul adevăratei fericiri și mântuirii.

Precum samarineanul îndurat s-a coborât ca să lege ranele celui rănit ca să-aducă vindecare, astfel ați venit la noi, ca să ne cunoașteți ranele cele sufletești cauzate de spiritul stricat al timpului prin care trecem, care ca tâlharii voește să despoaie pe om de credință, iubirea și speranța creștină și să sâdească în el indiferentismul religios și necredința, precum au sădit cei treizeci de arginți necredința în inima lui Iuda și cunoscându-le prin lumina evangheliei lui Cristos să aprindeți și să întăriți în noi flacăra iubirii și alipirii de biserica noastră strămoșească, ca unica care propovăduiește adevărata învățătură a lui Cristos și că numai ascultând de ea ne putem afla adevărata mântuire.

După acestea Preasfințite Domnule Episcop, să-mi fie permis a aminti, că comuna noastră Nădlac are un trecut foarte îndepărtat, se afirmă că între anii 1260—70 s'ar fi înființat, și că după ce la anul 1743 au emigrat sârbii din Nădlac fiind ei exclusivmintre locuitorii, în locul lor au imigrat românii în anul 1751 din Ardeal, Bănat și județul Arad și împreună cu puținii sârbi rămași în anul 1774 și-au zidit biserică din material solid, Aceasta biserică a fost demolată iar la anul 1829 au edificat actuala biserică, iar uniunea cu sârbii s'a desfășurat la anul 1867, ear unația sa ivit în anul 1847.

Comuna noastră bisericească este formată din 3550 suflete ort. române, cari în anul 1890 și-a renovat biserica pe dinlăuntru după cum o vedem azi și în luna August din acest an a fost sfințită de Preasfinția sa fostul Episcop pe atunci Ioan Mețianu.

Ocupațiunea principală a credincioșilor este agricultura, dusă în modul cel mai răgușcios și sunt de o stare materială bună.

Credincioșii noștri sunt scutiți de viții mai însemnate, umbră aruncă asupra unora concubinajul, 75 cazuri. Și conviețuirile nelegiuite 220 de cazuri, reținându-se de a primi binecuvântarea bisericii. Mai dureroasă este împrejurarea, că s'a ivit și la noi tendința de a nu avea copii, ear urmarea este, că numărul credincioșilor noștri e în descreștere.

De boala indiferentismului religios n-a putut fi scutită o parte dintre credincioșii noștri, a căreia izvor trebuie cătat în duhul vremii de azi care face pe unii oameni prea iubitori de sine, jubind și alipindu-se mai mult de celea pământești, trecătoare, ear urmarea este slăbirea dragostei evanghelice a lui Cristos. N-a fost scutită biserica noastră nici de plaga sectarismului, a cărui început se datează din anul 1892 cu nazarenismul, mai târziu bapșismul, așa încât azi avem trecuți la aceste secte 93 suflete, ca un moment însemnat amintesc, că deja de 2 ani nu se mai ivesc treceri la sectari.

Poporul nostru este doritor după cultură, a ridicat patru edificii școlare, cari sunt așa zicând tot atâtea palate, dintre cari 2 le-a luat statul pentru școalele sale ear două au rămas ale confesiunii servind pentru celea 2 școli confesionale ort. române cu 2 puteri didactice rămase nestatificate. Avem Casă culturală, Societatea tinerilor adulți Sfântul Gheorghe, Societatea tinerimei române, Biserica dispune de mai multe fundații. Credincioșii noștri în număr considerabil sunt membrii la Societatea Crucea roșie și la societatea pentru ocrotirea orfanilor, la prima fiind prezidentă Doamna preoteasă Emilia Mărginean născută Chicin, ear la a doua Doamna Livia Șuluț născ. Căracioni.

Aceasta este icoana acestui popor credincios aici la marginea cea mai depărtată către apus a scumpei noastre patrii. Vă rugăm preasfințite să binevoii a ne împărtăși binecuvântarea Archierească.

Întru mulți ani Stăpâne,

Apoi P. S. Sa a rostit o predică edificatoare despre necredință. Vorbirea P. S. Sale întrețesută cu exemple și pilde frumoase a produs multă învioreare în sufletele miilor de credincioși cari sorbeau învățăturile Domnului.

Suntem convinși că învățăturile creștine împărtășite credincioșilor din Nădlac în ziua de 22 Aprilie a. c. vor lăsa acolo o frumoasă dără de lumină și va aduce roade bune creștinești. Ne ținem de-o plăcută datorie să amintim aici prestațiile frumoase ale corului din Nădlac condus și instruit de M. Miclean din Mercina. Înzistăm și aci la părintele Chicin și conducătorii afacerilor bisericești din aceasta frunțase comună, să nu lase biserica de a fi lipsită de cântecul dulce ale corului. Biserica este datoare să aducă pentru scopul acesta toate sacrificiile. Aceasta o spunem pentru că auzisem că maestrul corului de alch. Miclean pleacă, și corul este amenințat să se dizolve.

Acest lucru nu este voe să se întâmple.

Sf. liturgie s-a terminat la oarele 12 și jumătate când s'au început recepțiile, tinute în casa culturală, în ordinea următoare:

1) Biserica gr. cat. română 2) Biserica ort. sârbească 3) Biserica rom. cat. 4) Biserica evanghelică-luterană 5) Biserica izraelită 7) Direcțiunea Școlii primare de stat 8) Subrevizorul școlar. 9) Primăria comunală 10) Corpul medicilor 11) Corpul advocaților. 12) Judecătoria de ocol 13) Notariatul public 14) Comandamentul grănicerilor 15) Poliția de frontieră 16) Percepția reg 17) Oficiul de Vamă 18) Oficiul postal 19) Casa culturală română 19) b Casa culturală slovacă 20) Cercul tinerimei Stul Gheorghe 22) Casinoul român 23) Societatea Tinărimii române 24) Despărțământul Astra 25) Crucea roșie 26) Ocrotirea orfanilor 27) Reuniunea de cântări și ceterie a meseriașilor români 28) Casina „Plugarul“ 29) Cercul cultural (Ludovi Cruh) 30) Corporațiunea meseriașilor independenți 32) Corpul pompierilor 33) Banca „Nădlăcana“ 34) Banca populară 35) Cassa de păstrare 36) Banca circumscripției Nădlac 37) Însotirea de credit. 38) Reuniunea de agricultură slovacă

La oarele 2^{1/2} credincioșii noștri din Nădlac au dat în cinstea și onoarea P. S. Sale Episcopului nostru un banchet cu 200 tacâmuri.

Aici s-a rostit mai multe toasturi. Cel dintâi a vorbit P. S. Sa părintele Episcop pentru micul nostru Rege Mihai I. care azi are rolul nevinovat de Inger păzitor al patriei, iar pentru vremurile ce vine l-se face urare să fie falnic urmaș al bunicului său Ferdinand I. și al biruitorului de păgâni Mihai Viteazul. Părintele protopop Vățian toastează dentru sănătatea și vrednicia părintelui Episcop Grigorie, care prin pregătirile, cultura și munca neobosită ce depune pentru aprinderea credinței noastre în toate sufletele, face toate eforturile pozibile. Părintele gr. catolic Crăsnic vorbește pentru armonia și pacea durabilă între confesiunile acestui orașel compus din peste 15.000 locuitori.

Părintele N. Chicin toastează pentru consilierii prezenți și împreună lucrători ai părintelui Episcop.

Preoții Bujna și Stoianovici unul slovac și altul sârb aduc omagii Episcopului Grigorie, a cărui faimă și vrednicie s-a răspândit și între enoriașii lor.

Părintele Ciuhardu vorbește despre credință, care a fost temelia bisericii noastre și în trecut și își aduce aminte cu mare mulțumire de octogenarul A. Petrovici notar public fost deputat congresual și de hărnicia protopopului Vățian, care ca și azi, pururea a fost omul datoriei. Medicul Oprîșa vorbește pentru contemporanii săi de studii. P. S. Sa și profesorul Dr. Gh. Popovici. Directorul școlii primare Gh. Precupaș vorbește cu mult elan despre țărâniea din Nădlac care este pârgia prosperării acestei comune. Directorul Institutului financiar Șuluț toastează pentru prosperarea și viitorul eparhiei Aradului. Mai vorbesc: dl. Țiucra în numele tinerilor din Nădlac, primarul Drăgan, N. Petroi și Grig. Vidican. Iar la oarele 3 și jum. mergem la slujba sf. vecernie. După aceasta P. S. Sa face vizite la preoții tuturor confesiunilor, la toți intelectuali din Nădlac, la doi țărani fruntași și la unul sărac. Peste tot apariția părintelui Episcop aduce: mângâiere, dragoste și binecuvântarea lui Dumnezeu în casele creștinilor.

Abia se termină cu vizitele la oarele 8 seara, când luăm o gustare în casa primitoare a părintelui N. Mărginean, unde dna preoteasă ne primește pe fiecare c'o afabilitate deosebită.

La oarele 9 P. S. Sa. Episcopul Aradului Dr. Grigorie Gh. Comșa, mulțumit că a aruncat sământa învățăturilor lui Cristos și aici în aceasta comună dela frontiera patriei noastre, împărtășește publicului adunat la casa părintelui Mărginean bine cuvântarea episcopască și împreună cu sulta Sa pleacă spre Arad.— Pe drum ne cugetăm la concursul efectiv ce se dă bisericii noastre de aici, de vrednicul și marele cântăreț din Nădlac Gh. Precupaș directorul școlii primare. Totuși, ne reamintim de promisiunea subvizorului din Nădlac, Petrovici, făcută în mod solemn în fața P. S. Sale că, va muncii din toate puterile, mână în mână cu conducătorii bisericii noastre de aci, pdntu întărirea sentimentului religios ortodox care servește și la fortificarea patriei române.

Dumnezeu să le ajute.

Poate înlocui altruismul dragostea creștinească către deaproapele?

De camerierul papal *Ioan Bapt. Maier* decan paroh

Mai odinioară subverza părerea, că altruismul va educa o generațiune nouă și perfectă, probabil o generație de titani moderni, sau chiar o gardă puternică de supra — oameni, cari în creațiunile lor noi vor pune în fruntea bărbaților dela conducerea din zilele noastre pe câte un adevărat Prometeu.

Altruismul se ridică în sus ca o stea lucitoare, ca o idee modernă strălucită, care o să atragă milioane de oameni în jurul său, întrunindu-i spre fapte, mărețe și neașteptate.

Se credea anume că oamenii prin altruism vor eși din filotimia lor îngustă și din îndemn liber și desinteresat cu sinceră bunăvoință se vor uni într'o iubire ce nu s'a mai cunoscut până acum dacă va fi ponunțată noua formulă de vraje.

Și cea ce sforțările de veacuri întru activarea carității creștine față de deaproapele nu au putut ajunge aceasta dintr'o dată se va realiza în avantajul înaltei culturi.

Se susținea părerea optimistă, că dacă o idee modernă va păși în deplină splendoare de colorii ale fanteziei sculptoare înaintea oamenilor, ideea multă laudată de primii pioneri ai direcțiunii moderne, aceea trebuie să-și aibe nesmintit efectul său covârșitor..... dar de fapt nu s'a ajuns nici măcar până acolo, ca masele mari ale poporului să-și fi însemnat chiar și numai numele de altruism.

Se credea că se vor putea arunca în mare toate sforțările disciplinei de virtuți de ani îndelungați și că, fără vre-o deosebită încordare de puteri în sbor înalt neobicinuit se va bate o punte de trecere peste toate patimile și iată vedem acum că lucrarea mult laudată s'a resfirat în vânt și a dispărut ca o rachetă schinteietoare, iar oamenii se învâdiează și se combat între sine cu o ură nepotalită, de vreme-ce iubirea către deaproapele a fost călcată în picioare și după racheta dispărută a altruismului a rămas numai întunecată bezna.

Deja filozofii greci vedeau cu mintea lor practică, cumcă fără virtute caracter adevărat nu se poate obține și realiza. Totuși apare a fi nemodern de a afla astăzi de lipsă explicarea unei virtuți creștine.

Ei dar, ori voim noi, ori nu, viața ni arată tot mai mult, că toate surogatele dau greș. Frazele cele mai ciselate și meșteșugite ale fanfaronului vorbăreț și floricelele cele mai frumoase ale elocinței moderne toate sunt numai amăgiri hipocrite și totul este numai sclipire de scintel și spumă goală dacă lipsește sinceritatea sentimentelor.

Dar propriamente nu aceasta este esența lucrului. Întrebarea ce se impune este și rămâne: cum pot oamenii să se apropie iarăși unii de alții? Cum putem noi să convingem singuraticii, că în viața socială iubirea către deaproapele este necondiționat de lipsă și anume iubirea sinceră adevărată și binevoitoare care, se manifestă prin fapte; iubire puternică, ce și vindecă întocmai ca lumina binefăcătoare a soarelui, iubire, care unifică, ne apropie unul de altul iubire ce nivelează și ne îndeamnă la bunăvoință reciprocă; iubire, care e curată ca aurul și mai prețioasă decât toate comorile din lume, pentru că ea unește sufletele și aduce lumină în bezna universală, pentru că ea ne va ajuta de a combate dobitocia din om și va face cu putință ca să devenim iarăși oameni adevărați cu bunăvoință întolaltă.

Toate acestea însă nu se pot realiza cu o singură lovitură, această poate deveni fapt real numai după o luptă mai îndelungată și nobilă, după o luptă sufletească puternică, în care cei mai buni d'între să întrebuițeze totul, ce ni stă la dispoziție prin dragostea creștină către deaproapele, care se poate

avânta până la aceea înălțime, încât omul să-și dea bucurios și sângele chiar și pentru cel mai aprig și neîmpăcat dușman al său și astfel să documenteze în mod convingător, că nu nimicurile lucitoare, moderne ce orbesc cu scriperea lor pe un moment, ci numai și numai cea mai opintitoare putere sufletească a iubirei către deaproapele poate iarăși să se reunească.

Sânicolaul-mare, la 29 Martie 1928.

(Tradus din „Temesvarer Zeitung Din 24 Apr. 1927:)

Nicolai Fizeșianu
protopop mil. ort. rom.
în retr.

Căți în Hristos v'ați botezat...

E demult de atunci, nouă ani. Atâta vreme a purtat în sine lupta, o femeie, o văduvă de război. Nu putea ierta dojana ortacilor săi bapțiști, dojana desprinsă din ura, care clocotea în inima acestora căci dânsa, atunci, la sosirea lor, găzduise în casa ei ostași români desrobitori și acești ostași erau buni ortodocși, pentru neam și lege luptători.

Se întreba deseori, cu voi, cari urâți și huliiți acești ostași, cu voi? sau napoi la legea părinților, la legea românească.

Auzise doar văd. Iosana Zimbru născ. Brânda din Pleșcuța că Inț. Solomon spusese că „cel ce părăsesc legea laudă pe cel rău” iar „cel ce păzește legea mânia pe cel rău” c. 28 și dânsa părăsise legea ei românească; acum își trăgea seamă, că, ungrulii cari, unseseră cu arginți pe căți-va gurallvi din satul lor, nu mântuirea sufletelor căutau ci învrăjbirea lor, înstrăinare de neamul, de legea, de sufletul românesc. Era convinsă deplin, că înmoietura din Criș — nu putea fi botezul lui Isus, nu, ci o amăgire.

Greumântul sufletului ei, era cu atât mai mare cu cât cele două fetițe ale ei, cari pierduseră pe tatăl lor în război, Sabina născ. 1912 și Maria 1914, nu erau botezate și cunoștea bine cuvinte lui Isus, cu „de nu se va naște cineva din apă și din duh...” auzise dânsa că ap. Pavel botezase casa lui Ștefana, familia tempnicierului din Filipi, pe ai lui Lidia, a lui Crispus apoi „copli credincioși” sunt botezați (Tit) în credința lui Isus, făgăduința era dată tuturor neamurilor și copiilor lor (Fapte 2. 39) și era deplin convinsă că botezul copiilor nu-i oprit nicăuri în S. S. și fetițele nu erau botezate „și... ce oprea să nu ceară botez și pentru, dânselle?

Ocaziunea sosi cu Învierea D-lui, la îndemnul notarului Ioan Hărduțiu, care ca un bun înțelegător al cerințelor vremii ce trăim, cu bucurie primi să fie nănașul ocrotitor al vecinelor sale.

Taina sfântă a botezului fu servită în prima zi de Paști la vecernie de preoții Teodor Draia și Cornel Micluția în biserică fixată de poporul, care era

bucuros că vede și pe aceste două fetițe împreunate cu Isus (Rom. 6 v. 3) și ascultă bucurios vorbirea ocazională despre „șerpele veninos cu muzica'n coadă.” Fetițelor le spusă că astăzi să bucură și sufletul tatălui lor dus de mult de acasă..., că lacrămile mamei sunt o dovadă a iubirei și a bucuriei ei, pe care s'o asculte ca să-și poată găsi un loc cinstit în satul lor, iar la nevoi și la durere să se adreseze nănașilor ca unor buni părinți sufletești. Poporului și intelectualiilor le adresă — preotul — un îndemn să rămâie buni ostași pe frontul luptei contra sectarilor, desfăcut de P. S. Sa Episcopul Aradului, Grigorie, căci numai așa „șerpele cu muzica'n coadă — bapțișmul — va putea fi strivit în satul acesta, pentru vecie.

CONCURSE

Pentru îndeplinirea Parohiei Jabăr (protopopiatul Belițului — devenită vacantă prin decedarea parohului Iosif Curuți se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

- 1). Sesiunea parohială constatătoare din 31 iugere pământ arător;
- 2). Două intravilane parohiale à 800 st. □;
- 3). Stolele legale;
- 4). Intregirea dotației preoțești dela Stat;
- 5). Casă parohială nu este, dar până la zidirea eventuală până la cumpărarea casei dela văduva preoteasă, comuna bisericăască va îngriji de locuință pentru noul ales;

Din venitul parohiei jumătate — până la 21 Decembrie 1928 compete văduvei preotese în sensul §-lui 26 din Reg. pentru parohii, care va suporta toate sarcinile de impozite după acest beneficiu.

Alesul e obligat a suporta toate dările după beneficiul său a catehiza gratuit la școala primară din loc și a predica regulat în Duminici și sărbători.

Parohia e de cl. I., recurenții vor dovedi asemenea calificațiune.

Reflectanții își vor înainta recursurile ajustate cu documentele recerute, precum și cu certificat despre eventualul serviciu prestat, adresate Consiliului parohial ort. rom. din Jabăr — la Oficiul protopopesc ort. rom. al Belițului în Topolovățul-mare, și cu prealabila avizare a conducătorului Oficiului protopopesc se vor prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Jabăr, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorice, observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Reg. pentru parohii. Reflectanții din altă dieceză numai cu învoirea Prea Sfinției Sale D-lui Episcop eparhial pot concura.

Consiliul parohial ort. rom. din Jabăr.

În conțelegere cu: Iosif Goanță adm. protopopesc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din Remetea-luncă protopopiatul Belițului, Județul Severin, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

- 1). Folosiința unu intravilan arătoru de 800 st. și a unu intravilan arabil, iarăși de 800 st.

2). O sesie de 16 jughere pământ, din care jumătate (8 jugh) arabil pe șes și alte 8 jughere, arabil pe deal.

3). Birul lăgal, care s-a indus din oficiu conform ordinului Conzistorial

4). Intregirea dotației preoțești dela Stat, pentru care parohia nu garantează.

5). Stolele legale.

Alesul e obligat a suporta toate dările după beneficiul său, a catehiza gratuit la școala primară din loc și a predica regulat în Dumineci și sărbători.

Parohia e de clasa III-a.

Reflectanții își vor înalța recursurile ajustate cu documentele recerute, precum și cu certificat despre eventualul serviciu prestat, adresate Consiliului parohial din Remetea-luncă și trimise P. On. Oficiu Protopresbiterial al Balințului în Leucușești p. u. Bujorul bănațan, județul Severin și cu prealabila avizare a conducătorului oficiului protopopesc se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sf. Biserică din Remetea-luncă, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii. Reflectanții din altă dieceză, numai cu învoirea Prea Sf. Sale Domnului Episcop eparhial, pot concura.

Consiliul parohial ort. rom.

În înțelegere cu: adm. presbiterial Iosif Goanța

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă parohul Nicolae Raichici din Iancahid (Iancovmost, Reg. S. H. S.) se publică din nou concurs cu termen de 45 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”

Venitele împreună cu acest post sunt:

1). Jumătate din sesiunea parohială constatatoare din 32 jugh. cad.

2). Jumătate din birul parohial.

3). Jumătate din stolele legale.

4). Jumătate din donațiunea parohului dela stat Parohia este de cl. I, dar se admit și reflectanți cu cvalificațiune de cl. II.

Alesul va predica regulat în sf. biserică va catehiza fără renumerație specială și va plăti toate impozitele după beneficiul său.

Recursurile ajustate cu documentele prescise se vor adresa consiliului parohial din Iancahia și se vor trimite oficiului parohial din Sarcă (Jugoslavia) în termen concursual. Reflectanții pe lângă observarea dispozițiilor din § 33 a Reg. pentru parohii se vor prezenta în sf. biserică din Iancahid pentru a-și arăta dexteritatea în oratoric și cele rituale. Cei din altă dieceză vor produce act despre concesiunea Prea Sf. Sale Dlul Episcop diecezen, că pot recurge.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: adm. tractual Gherasim Andru

—□—

1—3

În conformitate cu decisiul Ven. Cont. Eparhial Nr. 1889 (1928 se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala” pentru deplinirea capelaniei temporale cu drept de succesiune, pe lângă parohul R. Motorca din Agriș Venitele sunt:

1) Jumătate din sesiunea parohială, împreună cu dreptul de pășune.

2). Jumătate din stolele legale.

3). Jumătate din birul legal.

4). Locuința în natură în casa parohială.

5). Jumătate din intravilan parohial.

6). Eventuala întregire din visteria statului Parohia este de cl. I, dar se admit și reflectanții cu cvalificațiune de cl. II. la concurs.

Alesul va avea se predice la rândul său, se catehizeze toți elevii ortodoși români dela toate școlile din loc. Va suporta toate impozitele după beneficiul său.

Resursele ajustate cu documentele prescise, la cei din altă dieceză și cu un act despre consimțul Episcopului diecezan, sunt a se adresa cons. par. din Agriș și a se trimite în termenul fixat of. popesc, ort. rom. din Șiria (jud. Arad). Reflectanții cu stricta observație a dispoziției din §-ul 33, a Reg. pentru parohii sunt datori a se prezenta în sfta. biserică din Agriș spre a-și arăta destoinicia în oratoric și rituale.

Dat în ședința extraordinară a conziliului parohială din Agriș, ținută la 19 Martie 1928.

George Popp.

președinte

Romul Motorca.

notar adhoc

În înțelegere cu ppresbiter tract. Mihail Lucața.

—□—

1—3

În teneiul ord. Consiliu eparhial No. 5069 | 926 și ad 6717 | 1927 prin aceasta se scrie concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în org. of. „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei a II-a din Nadăș. Venitele sunt:

1. Sesiunea parohială în estenziunea ei de astăzi parte la șes parte la deal.

2. Casă parohială în natură.

3. Birul preoțesc, dela fiecare casă câte 15 litre grâu ori cucuruz sfărmat.

4. Stolele legale.

5. Intregirea dotației dela Stat.

Fînd parohia de clasa I-a dela reflectanți se cere cvalificațiunea normată în concluzul Ven. Sinod eparhial No. 84 | 1910. Alesul va avea să predice la rândul său de serviciu, să catehizeze elevii ort. rom. dela școlile primare și să supoarte toate impozitele după beneficiul său.

Recursurile ajustate cu documentele prescise la cei din alta dieceză și cu act despre consenzul Prea Sfinției Sale Domnului Episcop diecezan sunt a se adresa conziliului paroh. din Nadăș și a-se trimite în termenul concursual oficiului protopopesc ort. rom. din Șiria (jud. Arad.)

Reflectanții cu observarea dispoziției din § 33 a Reg. pentru paroh e vor avea a se prezenta în Sfta Biserică din Nadăș spre a-și arăta destoinicia în oratoric și cele rituale.

Dat în Nadăș din ședința extraordinară a Consiliului paroh. ort. rom. ținută la 19 Noembrie 1926.

George Popoviciu

Tăian Iovanuț

În înțelegere cu: Mihail Lucața ppresbiter ort. rom.

—□—

1—3

Redactor responsabil: SIMION STANA.

Cenzurat: Prefectura Județului.